

Herniapatiënten creperen soms maandenlang van de pijn en dan nog staan ze in ziekenhuizen op een wachtlijst voordat ze geholpen kunnen worden. Dit is mede te wijten aan het eigenzinnige zorgsysteem in ons land. Dat is een serieuze kwestie die vaak onderschat wordt, vooral omdat rugpijn een van de meest belangrijke oorzaken van werkverzuim is. In het bijzonder in de leeftijd van veertig tot zestig jaar.

Er zijn maar weinig mensen die weten dat we eigenlijk allemaal voor ieder medisch consult over de grens terecht kunnen en dat het gewoon wordt vergoed door Nederlandse zorgverzekeraars.

Wellicht komt die onwetendheid voort uit het feit dat we soms een beetje vastgeroest zijn als het over ons zorgstelsel en de lange wachttijden gaat. We nemen het gewoon allemaal aan voor zoete koek. Wie niet mondig genoeg is blijft geduldig afwachten en laat zich van het kastje naar de muur ➤

Overheid

Patiënten zoeken heil over de grens
zwakke schakel

Vervolg van pagina

sturen. Veel patiënten hebben soms het idee dat ze zelfs niet serieus genomen worden.

Lees je echter beter tussen de regels door, dan word je al gauw wijzer. Wat velen namelijk niet weten is dat iemand na één telefoontje, vaak al binnen een paar dagen voor een second opinion én een behandeling terecht kan in bijvoorbeeld AZ Nikolaas in Sint-Niklaas, vlak over de grens in België. Deze noodsprongen worden volledig en probleemloos door de Nederlandse zorgverzekeraar Achmea-Groeneland vergoed.

Het grote verschil tussen Nederland en België zit hem vooral in een ander zorgsysteem. In Nederland wordt er door de overheid en de zorgbemiddelaars bepaald hoeveel OK uren een chirurg heeft voor bijvoorbeeld hernia's en knieoperaties. Daar worden onderling afspraken over gemaakt. Dus als chirurgen bijvoorbeeld in mei al aan hun jaarlijkse tax zitten, dan heeft de patiënt een probleem en vervolgens moet deze nog maanden wachten voordat hij in het nieuwe jaar aan de beurt is. Net als een andere patiënt. En zo krijg je enorme wachtlijsten van zes maanden en langer die steeds verder oplopen.

Daarbij zijn de kosten voor de Nederlandse zorg veel duurder dan in België. Een dag in een Nederlands ziekenhuisbed kost gemiddeld bijvoorbeeld tussen de achthonderd tot duizend euro. Bij onze Zuiderburen kun je voor hetzelfde geld een aantal dagen in het ziekenhuis verblijven. Dit kostenplaatje is ook aantrekkelijker voor de zorgbemiddelaar. Verder mogen de chirurgen daar werken zonder enige beperking in aantallen, voor zover mogelijk, want het gaat uiteindelijk om de kwaliteit en niet om de kwantiteit.

De patiënt moet wel tevreden zijn met het resultaat. Deze kwaliteitscontrole wordt door de Nederlandse zorgbemiddelaars nauwlettend in de gaten gehouden. Wetende dat die controle er is zoeken wanhopige Nederlanders met medische klachten hun heil letterlijk en figuurlijk over de grens.

Jaarlijks maken steeds meer Nederlandse patiënten met herniaproblemen gebruik van deze grensoverschrijdende medische faciliteiten. Per jaar bezoeken nu ruim 250 Nederlanders de particuliere kliniek van de in België zeer gerenommeerde neurochirurg Dr. Erik Van de Kelft voor een second opinion en indien nodig, een medische behandeling. En die aanvragen groeien de laatste

jaren met bijna dertig procent. Steeds vaker valt zijn naam in Nederlandse huiskamers.

Een van onze Lifestyle-redactrices kwam tijdens een weekendje Brugge toevallig een mooi fotoboek onder ogen waarin 'een week in het leven van een neurochirurg' wordt geïllustreerd. 'Geboeid door passie' gaat over neurochirurgie, het specialisme van Dr. Erik Van de Kelft; een medische vernieuwer die continu zijn creativiteit uitdaagt om zijn patiënten het beste van zichzelf en van de hoogtechnische neurochirurgie te bieden. Deze man beseft dat dit soms de sleutel is tot geluk. Voor de patiënt, maar ook voor de arts. Iemand vertelde mij dat er elke maandag vijftig patiënten in zijn wachtkamer zitten. We willen meer weten over zijn ultramoderne en efficiënte behandelmethodes die hij toepast bij pijnlijke hernia's en zorgwekkende hersentumoren.

De gedreven neurochirurg is gevestigd in het moderne ziekenhuis AZ Nikolaas aan de Moerlandstraat 1 in Sint-Niklaas, alwaar hij een aantal lokalen en een vleugel van het vooraanstaande hospitaal huurt. De afspraak staat gepland om 's morgens 8.30 uur. Stipt op tijd komt een slanke en gesoigneerde mannelijke verschijning aan. Hij knikt heel

vriendelijk goedemorgen. Fris en vrolijk opent hij zijn kliniek. Zodra je door de deuren van zijn kliniek gaat en je aanmeldt bij de receptie, is het duidelijk dat je in een totaal andere medische wereld terecht komt.

Allereerst ziet het er heel mooi uit en lijkt deze omgeving allesbehalve ziekenhuisachtig. De neurochirurg begint zijn ochtendritueel en doet geroutineerd de koffiemachine aan. Hij schenkt me vervolgens zelf een vers gezet kopje in, ook al komt zijn team binnenlopen. Het eerste telefoontje komt al binnen. Gedisciplineerd beginnen de dames aan hun dagelijkse taken. De sfeer voelt heel ontspannen aan. We nemen plaats in zijn werk/sprekkamer waar een 'schone' vaas met verse bloemen het interieur subtiel cachet geeft.

Tot op heden heb ik, gelukkig, geen persoonlijke ervaringen met deze wereld, maar weet van een kennisje die tot voor kort met ernstige herniaklachten kampte, dat je die van de ene op de andere dag kunt krijgen en de kwaal in een korte tijd steeds erger kan worden en de pijn uiteindelijk met uitstraling naar de benen zelfs ondraaglijk of zelfs verlamrend kan zijn. En dan kom je al gauw in een eeuwig durende medische ➤

molen terecht, waarbij je jezelf afvraagt: 'Kan dit nu niet anders?'

'Ja, dat klopt,' zegt Van de Kelft op een rustige toon en in bijna accentloos Nederlands. 'Het kan zeker anders. Het komt hierop neer,' zegt de man die met zijn team soms zeven dagen achtereenvolgende werkdagen van veertien uren maakt; 'Wij doen alles voor de patiënt,' zegt de man die gezegend is met 'gouden handen'. 'Zodra iemand hier komt mag hij of zij de klachten aan mij persoonlijk vertellen. Hun medisch dossier is voor mij al gauw een open boek en ik kan uit hun gegevens vrij vlot opmaken wat een goed en effectief vervolgplan zal zijn. Als alles duidelijk is, voor de patiënt en voor ons, en het noodzakelijk lijkt dat we overgaan tot een chirurgische ingreep, dan zal er op zeer korte termijn een operatieafspraken gepland worden zodat diegene snel kan worden geholpen.' Het is duidelijk: door goede planning zijn hier geen wachttijden.

Gedurende het hele traject zal de behandelende arts steeds persoonlijk zijn patiënt te woord staan. In Nederland gebeurt dat in reguliere ziekenhuizen meestal door verschil-

lende medewerkers. 'Binnen uiterlijk twee weken is alles, van het eerste consult tot na de ingreep, vlot achter de rug en kan de persoon in kwestie in overleg, thuis revalideren.'

Zuinig op je rug

'Recht op lopen is op de lange duur nog altijd een belastende houding voor het menselijke lichaam. Door die 'ongewone' houding rusten onze wervels en tussenwervelschijven constant op elkaar en is er een onafgebroken druk op onze 'onderdelen' in de rug.' Dankzij de tussenwervelschijven, die werken als schamieren, kunnen we onze rug soepel buigen. Deze schijven bestaan uit een stevige ring van collageen – de annulus – die de zachte kern – de nucleus – bijeenhoudt. Deze ringen hebben een verende werking en werken ook als schokdempers, die alle schokken van ons lichaam, zoals bij het lopen of het springen, opvangen. Eigenlijk is onze rug het nog altijd niet gewoon dat we recht op lopen. Het gaat ook allemaal goed totdat een tussenwervelschijf - door veroudering, een ongeluk of overbelasting een scheurtje in de beschermende collageenring (de annulus) krijgt, waardoor er een versneld uitdrogingsproces op gang komt. Denk aan een vers verpakte kleverige ontbijtkoek. Zodra de verpakking beschadigt en een scheurtje heeft, lekt het

vacuüm en droogt de ontbijtkoek op. Na verloop van tijd raakt het versteend. Hoe droger een tussenwervelschijf wordt, hoe brozer en breekbaarder deze is.'

Heb je je wel eens gerealiseerd hoe kwetsbaar je rug is tijdens het tillen van een zware tas met de wekelijkse boodschappen of een kratje frisdrank dat je in en uit de auto haalt? Dan kan er gemakkelijk een scheurtje – hernia in het Latijn - in de annulus komen en spreken we al gauw van een hernia. Eigenlijk is dit een discushernia, waarbij de tussenwervel van de wervelkolom uitpuilt en drukt op onze zenuwen, op onze rug en zelfs de armen. Dankzij het grote zelfherstellende vermogen van het lichaam genezen bijna alle hernia's vanzelf, maar helaas moeten er ook duizenden geopereerd worden. Er zijn verschillende hernia's. Een lumbale hernia met uitstralingen naar de benen wordt ook wel spit genoemd. Een nekhernia is zeldzaam. En hernia's in de borstwervels zijn al helemaal zeldzaam, omdat die wervels vastzitten in de borstkas en nauwelijks kunnen bewegen.

Geboeid luister ik naar zijn verhaal met aansluitend een lesje anatomie. Dr. Van de Kelft heeft een aantal jaren als resident in het Universitair Ziekenhuis van Antwerpen

gewerkt en kan het allemaal in begrijpelijke taal uitleggen. 'Onze wervelkolom bestaat uit vierentwintig wervels. Van boven naar onder bestaat deze uit zeven nek-wervels, twaalf borstwervels en vijf lendenwervels. In het midden van elke wervel zit een gladde ovale opening. Al die openingen boven op elkaar vormen samen een gezamenlijke tunnel van de nek naar de onderrug. Door die tunnel loopt het zachte ruggenmerg, dat zich vanaf de eerste lendenwervel naar onderen verdeelt in een bundel zenuwen die ook wel de paardenstaart of cauda equina wordt genoemd. Per wervel verlaten twee zenuwen aan weerskanten, een links en een rechts, deze centrale doch beschermde tunnel. Vanaf het moment dat zo'n zenuw naar buiten komt en de nucleus (de zachte kern) via de annulus (zachte collageenring) uitpuilt, dan drukt die uitstulping op die zenuw waardoor iemand heel veel pijn heeft die zelfs kan uitstralen naar de vingers of de tenen.

Wat doet een neurochirurg eigenlijk?

Hij knikt en legt geduldig het een en ander uit. 'Neurochirurgie is een discipline voor de heelkundige behandeling van aandoeningen van het perifere en centrale zenuwstelsel wat betekent, de behandeling van zenuwen, her-

senen en ruggenmerg. Tot nu toe hebben we alleen gesproken over hernia's, maar natuurlijk behandelen we ook patiënten met een soms zeer zorgwekkende hersentumor.' Keer op keer oriënteert Dr. Van de Kelft zich naar nieuwe medische ontwikkelingen in zijn vakgebied. Verder schuwt de leergierige arts het niet om zelf 't een en ander te onderzoeken. 'Nee, zeker niet. Daarvoor werk ik met een aantal collega's en studenten twee keer per maand op een avond in de lijkenkamer van de universiteitskliniek in Gent.' Daarnaast wordt deze medische pionier regelmatig gevraagd op seminars om zijn vergaarde kennis te delen met collega's. Ook dat vindt hij belangrijk en zeer leerzaam.

't Klinkt allemaal heel eenvoudig. 't Is allemaal niet zo moeilijk te organiseren. Een week heeft voor iedereen hetzelfde aantal uren en die moet je zo effectief mogelijk indelen. In onze compacte organisatie met twee fulltime secretaresses, drie verpleegkundigen, Dr. Van der Planken en ik wordt de agenda steeds opnieuw bekeken en bijgewerkt.' Vorig jaar deed hij zelf 1031 operaties, waarbij hij regelmatig werkte met minimale invasieve behandelingen. Hierbij worden kleine buisjes in de rug of de nek geplaatst waarin een minuscule kleine

camera geplaatst wordt zodat de chirurg op een groot scherm de zenuw kan vrijmaken van de hernia. De uitstulping wordt verwijderd, verpulverd en de pijn is weg.

Beweegbare kunstgewrichtjes

Zonder op de klok te letten en zonder te vervelen vertelt hij verder. In het voorbijgaan begint hij over beweegbare kunstgewrichtjes die de toekomst hebben. De facetprothese is wereldwijd revolutionair en zeer innovatief. Deze medische pionier is benaderd deze vooruitstrevende prothese te ontwikkelen om de beweeglijkheid in de rug te bewerkstelligen. Dr. Erik Van de Kelft noemt als voorbeeld dat de mensen, dus ook hun lichamen, steeds ouder worden. Fysieke slijtage kan erg vervelend zijn. Stel dat, na het plaatsen van een facet prothese iemand van 80 jaar weer voor jaren kan golfen

Het is duidelijk. Dr. Erik Van de Kelft is niet zomaar de eerste de beste neurochirurg. Ambitieuze als hij is, leert hij nog elke dag en publiceert regelmatig artikelen in internationale bladen. Op www.neuro-chirurgie.org kun je meer te weten komen over hernia- en hersenoperaties, over zijn kliniek en zijn werkwijze. Je mag natuurlijk ook bellen 0032 (0)3 760 21 72.

